

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет/інститут психології

Кафедра філософії, соціології та релігієзнавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Практикум з філософської пропедевтики

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Освітня програма: «Філософія»

Спеціальність: 033 «Філософія»

Галузь знань: 03 «Гуманітарні науки»

Форма навчання – денна

Затверджено на засіданні кафедри філософії,
соціології та релігієзнавства
Протокол № 1 від “29” серпня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Практикум з філософської пропедевтики
Освітня програма	Філософія
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	033 Філософія
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Освітній рівень	Перший (бакалаврський)
Статус дисципліни	Обов'язкова
Курс / семестр	Перший. Другий.
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 18 год. Семінарські заняття – 18 год. Самостійна робота – 54 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	d-learn.pro

2. Опис дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни „Практикум з філософської пропедевтики” є пояснити студентам місце і роль методології у пізнанні взагалі, головні риси найважливіших методологічних позицій сучасної філософії (феноменологічної, герменевтичної, системної, діалектико-логічної тощо), багаторівневу структуру методології, найважливіші принципи ведення пошукової та аналітичної роботи.

Завдання дисципліни: експлікувати провідні методологічні позиції сучасної філософії; розкрити зміст методів емпіричного, емпірико-теоретичного та теоретичного етапів науково-пізнавальної діяльності; пояснити технології здійснення пошуково-аналітичної роботи.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен *знати*: риси провідних позицій у філософській методології; зміст та особливості застосування методів пізнання у філософському дослідженні; найважливіші змістовні та формальні вимоги до проведення науково-філософських досліджень.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен *вміти*: застосовувати одержані знання у навчальній та професійній діяльності, інтегрувати їх в інші галузі філософських досліджень; відрізнити науковий підхід до об'єкта дослідження від інших підходів.

Компетентності

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК 3. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 5. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

СК1. Усвідомлення сенсу філософії, її дисциплінарного розмаїття та місця в системі культури.

СК2. Здатність виокремлювати специфіку філософського знання та змістові відмінності філософії від інших форм мислення.

СК5. Здатність аналізувати сучасні філософські проблеми та вчення.

СК10. Здатність аналізувати та коментувати літературу з філософської, соціокультурної та загальнонаукової проблематики.

Програмні результати навчання

РН4. Аналізувати та коментувати літературу з філософської, соціокультурної та загальногуманітарної проблематики.

РН8. Мати обізнаність у головних філософських методах і підходах, розуміти етико-практичну значущість філософського знання.

РН10. Мати навички реферування, систематизованого огляду та порівняльного аналізу

філософської та загальнонаукової літератури.

РН18. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Метод та методологія	Розуміти зміст поняття методу. Розрізняти номінальне та реальне визначення методу. розуміти співвідношення методу та суб'єкта, методу та об'єкта. Розуміти відмінність методу від інших форм пізнавальної діяльності. Розуміти поняття методології. Розуміти поняття методики. Знати складові методу. Знати властивості методу. Знати класифікацію методів та її підстави.	Питання до семінарського заняття Праці для розгляду та обговорення на семінарі
2.	Методологічні програми сучасної філософії	Знати особливості сучасної методологічної ситуації у філософії. Усвідомлювати потребу у філософському методі. Знати класифікації філософських методів (методологій). Знати методи трансцендентальної аналітики. Розуміти, що таке трансценденталії, їхнє співвідношення з універсаліями. Розуміти зміст процедури зведення до трансценденталій. Знати методи логічного, категоріального, системно-структурного та структурно-функціонального аналізу. Знати основні поняття системного аналізу. Знати, що таке герменевтичний метод. Розуміти зміст понять «текст», «інтерпретація», «герменевтичне коло». Знати, що таке діалектико-логічний метод. Мати уявлення про розвиток діалектики як методу. Знати діалектичні поняття та закони. Знати, що таке феноменологічний метод. Мати уявлення про феноменологічну редукцію. Мати уявлення про ейдетичний аналіз.	Питання до семінарського заняття Праці для розгляду та обговорення на семінарі
3.	Загальнологічні та загальнонаукові методи	Розуміти відмінність загальнологічних та загальнонаукових методів від загальнофілософських. Усвідомлювати завдання, результати та методи емпіричного етапу пізнання. Знати, що таке спостереження, вимірювання, опис, порівняння, експеримент, модельний експеримент (моделювання). Знати особливості емпіричних методів гуманітарного пізнання. Усвідомлювати зміст, завдання, переваги, недоліки, правила спостереження. Знати різновиди спостережень. Усвідомлювати зміст, різновиди, недоліки опису. Усвідомлювати зміст, переваги, правила порівняння. Усвідомлювати завдання та методи	Питання до семінарського заняття Праці для розгляду та обговорення на семінарі

		емпірико-теоретичного етапу пізнання. Знати, що таке аналіз, синтез, аналогія, дедукція, індукція, екстраполяція, систематизація, класифікація, типологія. Знати особливості аналізу в гуманітарному пізнанні: первинний аналіз (експрес-аналіз) та методи атестації тексту. Розрізняти класифікаційні методи. Знати, що таке формалізація, абстрагування, ідеалізація, мисленнєвий експеримент, теоретичне моделювання як перехід до теоретичного пізнання. Знати особливості абстрагування та ідеалізації в гуманітарних науках. Усвідомлювати завдання, результати та методи теоретичного етапу пізнання. Знати, що таке гіпотетико-дедуктивний, конструктивно-генетичний, історичний та логічний методи, перевірка (верифікація), фальсифікація, логічне (математичне) доведення, аксіоматико-дедуктивний, метод сходження від абстрактного до конкретного, системний метод.	
4.	Принципи дослідницько-аналітичної роботи	Знати джерела та способи збору інформації. Розрізняти різновиди публікацій з гуманітарних дисциплін. Усвідомлювати принципи підбору літератури. Знати особливості роботи з Інтернет-джерелами. Мати уявлення про опрацювання інформації. Знати методики опрацювання текстів. Мати уявлення про бібліографічний опис.	Питання до семінарського заняття Праці для розгляду та обговорення на семінарі
5.	Написання та оформлення курсової роботи	Знати, в чому полягає підготовка до написання курсової роботи. Знати, як визначається тема курсової роботи та оформляється її проспект. Знати структуру курсової роботи. Знати вимоги до вступу до курсової роботи: актуальність, ступінь розробки проблеми, мета та завдання, об'єкт і предмет. Знати вимоги до змісту та висновків курсової роботи. Знати формальні вимоги до курсових робіт з філософських дисциплін.	Питання до семінарського заняття Праці для розгляду та обговорення на семінарі Тести

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Семінарські заняття	25
Тести	25
Екзамен	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальних робіт	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Семінарські заняття			5			5			5			5			5			25
Тести														25				25
Всього на тиждень			5			5			5			5		25	5			50

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Система дистанційного навчання університету
- Бірта Г.О. Методологія і організація наукових досліджень. Навчальний посібник / Бірта Г.О., Бургу Ю.Г., Флока Л.В., Горячова О.О. Полтава: Б.В., 2020. 160 с. - Даниляк Р.П. Написання курсової роботи: методичні рекомендації для студентів ОП «Філософія». Івано-Франківськ: Б.В., 2022. 32 с. http://lib.pnu.edu.ua:8080/handle/123456789/12861 - Даниляк Р.П. Практикум з філософської пропедевтики: методичні рекомендації. Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2012. 35 с. - Зацерковний В. І. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. / В. І. Зацерковний, І. В. Тішаєв, В. К. Демидов. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с. - Карамишева Н. В. Логіка. Пізнання. Евристика: Посібник для студентів та аспірантів. Львів: Астролябія, 2002. 352 с. - Краус Н.М. Методологія та організація наукових досліджень: навчально-методичний посібник. Полтава: Оріяна, 2012. 183 с. - Лопатьєв А.О. Моделювання як методологія пізнання. <i>Теорія та методика фізичного виховання</i>. 2007. № 8. С. 4–10. - Петрушенко В. Л. Філософія: Курс лекцій: Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти III-IV рівнів акредитації / 3-тє видання, перероб. і доповн. Львів: „Магнолія плюс”; видавець СПД ФО В.М.Піча, 2005. 506 с. - Філософія: освітньо-професійний комплекс: напрям підготовки 0301 – філософія, спеціальність філософія (6.030100; 7.030101; 8.030101): навч.-метод. посібник / Упоряд.: А. Є. Конверський, В. І. Лубський, Т. Г. Горбаченко та ін. / За ред. А. Є. Конверського. К.: Центр навчальної літератури, 2007. 464 с. - Фурман А.В. Світ методології. Психологія і суспільство. 2016. № 2. С. 47–60. - Шевчук Р.М. Методологія наукового пізнання: від явища до сутності. <i>Філософські та методологічні проблеми права</i>. 2016. № 1 (11). С. 31–44. - Шишкіна Є.К., Носирев О.О. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. Харків: Вид-во «Діса плюс», 2014. 200 с.	

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра філософії, соціології та релігієзнавства Вул. Т. Шевченка, 57, Гуманітарний корпус, Факультет психології, каб. 503, телефон:
---------	--

	+380342596015; сайт: https://kfsr.pnu.edu.ua/ ; електронна адреса: kfsr@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	Даниляк Ростислав Петрович
Контактна інформація викладача	rostyslav.danylyak@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Не допускається передавання паролю до свого облікового запису до системи дистанційного навчання
Пропуски занять (відпрацювання)	Допускається пропуск одного семінарського заняття без відпрацювання. За наявності більшої кількості пропущених семінарських занять або невиконаних тестових завдань необхідно відпрацювати їх шляхом усної відповіді по відповідній темі або написання тесту. Відпрацювання проводяться в межах консультацій (не пізніше одного тижня після пропущеного заняття).
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	На період дії військового стану допустиме відхилення від дедлайнів в розумних межах
Невідповідна поведінка під час заняття	Невідповідною поведінкою вважається будь-який вид паління в приміщеннях університету, поява в стані наркотичного чи алкогольного сп'яніння, публічна лайка, вияви ксенофобії, расизму, інші різновиди нетерпимості.
Додаткові бали	При бажанні студента підвищити підсумкову оцінку пропонується виконання індивідуального завдання – написання есе на довільну тему в межах тематики дисципліни.
Неформальна освіта	Студент самостійно обирає джерела для підготовки до семінарських занять (єдиного підручника немає), допускається відхилення від змісту лекційного курсу

Викладач

Даниляк Р.П.